

travel forever

معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار

و نماگرهای اجرایی پیشنهادی نسخهٔ ۲۰۱۳، ۱۰ دسامبر ۲۰۱۳

براي

هتلها و متصدیان گشت

نسخهٔ ۲، ۲۳ فوریه ۲۰۱۲

ديباچه

گردشگری پایدار رو به فزونی دارد: تقاضای مصرف کنندگان در حال افزایش است عرضه کنندگان صنعت سفر برنامههای سبز جدیدی را ایجاد می کنند و دولتها خط-مشیهای جدیدی به منظور تشویق عملکردهای پایدار در گردشگری ایجاد می کنند. اما "گردشگری پایدار" واقعاً چه معنایی دارد؟ چگونه می توان آن را سنجید و به شکل متقاعد کنندهای به منظور اعتمادسازی برای مصرف کننده، پیشبرد کارآیی و مقابله با ادعاهای کذب نشان داد؟

معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار در تلاش برای رسیدن به یک درک مشترک از گردشگری پایدار به وجود آمدهاند و حداقلهایی هستند که هر کسبوکار گردشگری باید خواستار رسیدن به آنها باشد. معیارها در چهار موضوع اصلی سازماندهی شدهاند: برنامه ریزی مؤثر پایداری، به حداکثر رساندن منافع اجتماعی و گردشگری باید خواستار رسیدن به آنها باشد. معیارها در حرجهٔ نخست برای استفاده توسط بخشهای اقامتی و اجرای گشت هستند اما قابل استفاده توسط کل صنعت گردشگری هستند.

معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار توسط جامعهٔ گردشگری به عنوان بخشی از پاسخ به چالشهای جهانی اهداف توسعهٔ هزاره سازمان ملل به وجود آمده است. کاهش فقر و پایداری زیست محیطی – شامل تغییرات اقلیمی – موضوعات اصلی مرتبط با دیگر حوزهها هستند که از طریق این معیارها مورد توجه قرار گرفته-

در آغاز در سال ۲۰۰۷، ائتلافی از ۲۷ سازمان – مشارکت برای معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار – برای ایجاد این معیارها گرد هم آمدند. آنها به طور تقریبی با ۸۰۰۰۰ ذینفع گردشگری تماس گرفتند، بیش از ۴۵۰۰ معیار را از بیش از ۶۰ گواهینامهٔ موجود و دیگر مجموعه معیارهای داوطلبانه تحلیل کردند و نظرات بیش از ۱۵۰۰ فرد را دریافت کردند. اولین نسخه از معیارها در اکتبر ۲۰۰۸ منتشر شد و برای دریافت نظرات تا آوریل ۲۰۱۱ در دسترس عموم قرار گرفت. شورای جهانی گردشگری پایدار همهٔ نظرات دریافت شده را بررسی کرد به یک یک آنها پاسخ داد و مطابق با آنها در معیارها تجدید نظر کرد. معیارهای اصلاح شده برای دریافت نظرات و بازبینی عمومی از ۱۵ جولای تا ۱۵ اکتبر ۲۰۱۱ به زبانهای انگلیسی، فرانسوی، اسپانیولی و چینی (چینی باستان) در دسترس بود. مجدداً همهٔ نظرات برای تهیهٔ نسخهٔ دوم از معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار برای هتلها و متصدیان گشت بازبینی و لحاظ شدند. تجدید نظر بعدی در سال ۲۰۱۶ انجام خواهد شد. معیارها توسط شورای جهانی گردشگری پایدار اداره می شوند.

برخی از کاربردهای مورد انتظار معیارها دربرگیرندهٔ موارد زیر است:

بکار رفتن به عنوان راهنماهای پایه برای کسبوکارها در هر اندازهای تا هر چه بیشتر پایدار شوند و کمک کردن به کسبوکارها برای انتخاب برنامههای گردشگری پایداری که معیارهای جهانی را برآورده میکنند.

بکاررفتن به عنوان راهنما برای آژانسهای مسافرتی در انتخاب عرضه کنندگان و برنامههای گردشگری پایدار.

کمک کردن به مصرفکنندگان در تشخیص دادن برنامهها و کسبوکارهای گردشگری پایدار معتبر.

بکار رفتن به عنوان یک مخرج مشترک برای رسانههای اطلاعاتی تا تهیه کنندگان گردشگری پایدار را شناسایی کنند.

کمک کردن به برنامههای صدور گواهینامه و دیگر برنامههای داوطلبانه برای حصول اطمینان از تطابق استانداردهایشان با سطح حداقلی که به طور گستردهای مورد پذیرش است.

ارائهٔ یک نقطهٔ شروع به برنامههای بخش دولتی، غیردولتی و خصوصی برای ایجاد ملزومات گردشگری پایدار.

بکار رفتن به عنوان راهنماهای پایه برای بدنهٔ آموزشی و تربیتی مانند مدارس و دانشگاههای هتلداری.

معیارها آنچه را که باید انجام شود نشان میدهند نه روش انجام آن را، یا این موضوع را که آیا هدف به دست آمده است. این نقش توسط نماگرهای اجرایی، مواد آموزشی مرتبط و دسترسی به ابزارهایی برای اجرا برآورده میشود که همهٔ آنها متممهایی ضروری برای معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار هستند. معیارهای شواری جهانی گردشگری استاندارد در همهٔ اشکال گردشگری میشواری جهانی گردشگری پایدار به عنوان نقطهٔ شروع یک فرایند در نظر گرفته میشوند که پایداری را تبدیل به عملکردی استاندارد در همهٔ اشکال گردشگری میکند.

كاربرد معيارها

توصیه میشود همهٔ معیارها در گسترده ترین حالت عملی به کار روند مگر برای یک موقعیت خاص که معیاری قابل استفاده نیست و این موضوع قابل توجیه است. ممکن است شرایطی وجود داشته باشد که یک معیار برای یک محصول گردشگری خاص با توجه به شرایط اجرایی، محیطی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی محلی قابل استفاده نباشد. در مورد کسبوکارهای گردشگری کوچک و آنهایی که متعلق به جامعه هستند و آثار اجتماعی، اقتصادی و محیطی کمی دارند مشخص است که منابع محدود مانع کاربرد جامع همهٔ معیارها میشود. راهنمایی بیشتر دربارهٔ معیارها در نماگرهای پشتیبان و واژهنامهای که توسط شورای جهانی گردشگری پایدار منتشر شده است یافت میشود.

نماگرهای اجرایی

نماگرهای اجرایی که در اینجا معرفی شدهاند به منظور راهنمایی در سنجش میزان پیروی از معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار برای هتلها و متصدیان گشت طراحی شدهاند. منظور از آنها وجود یک مجموعهٔ قطعی یا جامع نیست بلکه فراهم کردن یک مجموعه نمونهٔ قابل اعتماد برای کاربران معیارهای شورای جهانی گردشگری پایدار برای هتلها و متصدیان گشت در ایجاد مجموعهٔ نماگرهای خودشان است.

این پیشنویس از مجموعهٔ نماگرها به صورت دورهای هنگامیکه اطلاعات جدید به دست آید به روز خواهد شد. اگر شما علاقمند هستید که نماگرهای جدید یا بهسازیهای دیگری پیشنهاد دهید لطفاً پیشنهادات خود را به این آدرس الکترونیکی بفرستید:

accreditation@gstcouncil.org

آميختهٔ نماگرها و معيارها

این سند شامل آمیختهای از نماگرهای اجرایی و معیارها است برای دریافت متن رسمی نگاه کنید به: www.gstcouncil.org

1. 81 •	1. 1
نماگرها	معیارها
	بخش الف: مدیریت پایدار مؤثری را در عمل نشان دهید.
نماگر الف ۱-۱- یک سیستم مدیریت پایداری وجود دارد که درخور اندازه و مقیاس سازمان است.	الف ۱ سازمان یک سیستم مدیریت پایداری درازمدت را اجرا کرده
	است که درخور واقعیت و گسترهٔ آن است و موضوعات محیطی،
نماگر الف ۱-۲- موضوعات محیطی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، کیفی، سلامت و ایمنی در	اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، کیفی، سلامت و ایمنی در آن لحاظ
سيستم لحاظ مىشود.	شده است.
راهنما:	
سازمانهای کوچک با کارکنان کم، سیستم سادهای را که تهیه شده است اجرا میکنند (تأکید بر اجرا	
است). سازمانهای بزرگتر باید سیستمهای مستند، گزارشدهی رسمی، بایگانی و آموزش داشته	
باشند (اجرای مدیریت پایداری که درون مدیریت سازمانها جا داده شده است ضروری است).	
نماگر الف ۲-۱ انطباق با همهٔ قوانین و آییننامههای مرتبط (شامل سلامت، ایمنی، کار و محیط	الف ۲ سازمان در انطباق با همهٔ قوانین و آییننامههای قابل کاربرد
نما در انک ۱-۱- انتخابی با همه خوانین و اینین محتفی مرتبط (شامل شارمت، ایمنی، کار و محیط زیس <i>ت</i>).	
.(=,)	محلی تا بینالمللی است (شامل جنبههای سلامت، ایمنی، کار و
نماگر الف ۲-۲- فهرست به روزی از ملزومات قانونی وجود دارد.	محیط زیست).
راهنما:	
المنتخب المنتخب	
یک فهرست کلی از ملزومات قانونی و مستندات که نشان دهندهٔ مطابقت با پرداختها/شرایط است	
مورد دلخواه است. مطابقت با جواز/پروانه و شرایط برنامهریزی باید مستند شود.	
نماگر الف ۳-۱- همهٔ کارکنان دربارهٔ نقش و مسئولیتشان در رابطه با موضوعات محیطی، اجتماعی،	الف ۳ همهٔ کارکنان با توجه به نقش و مسئولیتشان در رابطه با
فرهنگی، اقتصادی، کیفی، سلامت و ایمنی آگاهی دارند.	موضوعات محیطی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، کیفی، سلامت و
نماگر الف ۳- ۲- کارکنان جواز/گواهینامهای را دارند که در سطح محلی برای وظایفشان مورد نیاز	ایمنی، راهنمایی و آموزش دورهای میبینند.
است (مانند متصدی تصفیهٔ فاضلاب).	
راهنما:	
آموزش ضمن خدمت و رسمی فراهم است چراکه برای حصول اطمینان از میزان آگاهی لازم است.	
سازمانهای بزرگتر باید آموزش رسمی همراه با مواد آموزشی و شرح وظیفه برای مسئولیتها/وظایف	
مهم داشته باشند. آموزش و کتابچههای راهنما به زبانهای مناسب ارائه میشوند. کارکنان دارای	
ج واز /گواهینامههای مورد نیاز باید برای در ک بهترین عملکرد حمایت شوند.	

معيارها	نماگرها
الف ۴ رضایت مشتری شامل موارد مرتبط با پایداری سنجیده می- شود و اقدام اصلاحی انجام میشود. (۱)	نماگر الف ۴-۱- یک سیستم شکایت اجرا میشود که شکایتهای مشتری و اقدامات اصلاحی را ثبت می <i>ک</i> ند.
	راهنما:
	بهترین عملکرد آن است که پیمایشها/مصاحبههای فعالانه از رضایت مشتری به همراه برنامههای تحلیل و اقدام اصلاحی/بهسازی دارد.
الف ۵ مواد ترفیعی با توجه به سازمان و محصولات و خدماتش که	نماگر الف ۵-۱- مواد بازاریابی توقعات واقع بینانهای را ایجاد می کنند و ادعاهای کذب یا منحرف کننده
دربرگیرندهٔ ادعاهای پایداری است صحیح و کامل هستند. آنها بیشتر	ندارند.
از آنچه که ارائه میکنند را تعهد نمیدهند.	راهنما:
	تصاویر از تجارب واقعی و مکانهای بازدید شده توسط مشتریان است. بازاریابی دربارهٔ حیات وحش و رویدادهای فرهنگی وعدهٔ تماشای مناظری را نمیدهند که در برابر صدمات تضمین نشدهاند. ادعاها دربارهٔ پایداری باید بر اساس اجراهای گذشته باشد نه بر اساس آرزوها.
الف ۶ در برنامهریزی، طراحی، ساخت، نوسازی، بهرهبرداری و تخریب ساختمانها و زیرساخت	
الف ۶-۱ ملزومات منطقهبندی و قوانین مرتبط با مناطق حفاظت-	نماگر الف ۶–۱– کاربری زمین و فعالیتها با قوانین و آییننامههای منطقهبندی محلی و مناطق
شده و ملاحظات مربوط به میراث اجابت میشوند.	حفاظت شده یا باستانی تطابق دارد شامل هر گواهینامه و جوازی و/یا برنامههای مدیریت. راهنما:
	همهٔ ابزارهای مرتبط با برنامهریزی اجتماعی، حفاظتی، شهری، تفریحی، رفاهی و گردشگری را در نظر
	بگیرید. ابزارهای قانونی و غیرقانونی باید اجابت شوند به استثنای شرایط مناسب. از ابزارهایی که بعد
	از شروع به فعالیت سازمان به وجود آمدهاند تا جائیکه عملی است باید پیروی شود.

نماگرها	معيارها
نماگر الف-۶-۲-۱ در جانمایی و طراحی مواردی از جمله زیبایی بصری، مصالح، مناظر و ظرفیت اکوسیستم برای تغییر در نظر گرفته میشوند و به حفاظت از میراث فرهنگی محلی و اهداف معرفی (آن) توجه میشود.	الف ۶-۲ به میراث طبیعی و فرهنگی پیرامون در برنامهریزی، جانمایی، طراحی و ارزیابی آثار احترام گذاشته میشود.
نماگر الف ۶-۲-۲- اماکن باستانی، میراث فرهنگی و مقدس دچار اختلال و بینظمی نشدهاند. (فهرست اماکن و گامهایی که برای حفاظت از آنها برداشته شده است).	
نماگر الف ۶–۲–۳– حیات وحش در معرض خطر (یا حفاظت شده؟؟) تغییر مکان داده نشده است یا سکونتگاههای مولد خراب نشدهاند.	
نماگر الف ۶-۲-۴- ساختمانها مناظر زیبا را از بین نمیبرند.	
نماگر الف ۶-۲-۵- در مسیرهای آب/ سرچشمهها/ زمینهای مرطوب تغییر ایجاد نشده است و در ساختمانها و محوطههای پارکینگ جاری نمیشوند زمین مجرابندی و صافی گذاری شده است.	
راهنما:	
اجباری بودن معیارها برای ساختوساز جدید، توسعهٔ مجدد و فعالیتهای جدید.	
نماگر الف ۶–۳–۱ سازمان، عملکردها، مصالح و پیشههای محلی را در ساختار،گیاهان بومی را در زیباسازی مناظر و رسوم محلی را در برنامهها و اجراها جای میدهد.	الف ۶-۳ مصالح و عملکردهای پایدار و مناسب محلی را بکار ببرید.
راهنما:	
بین منفعت تهیهٔ مواد از عرضه کنندگان محلی و پایداری مواد شامل ملاحظات چرخهٔ زندگی توازن برقرار کنید.	
نماگر الف ۶-۴-۱ مکانات و خدمات (شامل مواد) برای افراد با نیازهای خاص قابل دسترسی است. سطح دسترسی به طور شفاف به مشتری اطلاع داده می شود. راهنما:	الف ۶–۴– برای افراد با نیازهای خاص در صورتیکه صلاح است دسترسی فراهم کنید.
دسترسی به نیازهای خاص را با میزان معمول تحرکی که از مشتری انتظار میرود مطابقت دهید برای مثال از هتل داخل شهر انتظار میرود که به طور کامل نیازها را پوشش دهد، کلبه کوهستانی	
دوردست با مسیرهای پیادهروی به عنوان فعالیت عمدهٔ آن، ملزومات کمتری را پوشش میدهد و قایقرانی ماجراجویانه در رودخانه فقط به مشتریان با توانایی کامل بدنی خدمات میدهد.	

نماگرها	معيارها
نماگر الف ۱-۷ استفاده/مالکیت زمین و اجازهٔ فعالیتها شناسایی رسمی و قانونی دارند یا سندی از	الف ۲ حقوق زمین، آب و تملک مستغلات قانونی هستند و از حقوق
توافق با جوامع محلی و مالکان بومی وجود دارد.	بومی و اشتراکی محلی پیروی میکنند شامل رضایت آزادانه، پیشین
نماگر الف ۲-۲- استفاده از زمین و فعالیت در آن شامل هیچگونه سکونت یا تصرف اجباری زمین	و آگاهانهٔ آنها (بومیان) و نیازی به سکونت اجباری نیست.
نمیشود.	
راهنما:	
اجباری بودن رعایت معیارها برای ساختوساز جدید، توسعهٔ مجدد و فعالیتهای جدید.	
نماگر الف ۱-۸- مشتریان از رفتارهای مناسب آگاه هستند و فهم عمومی از محیط فرهنگی و طبیعی	الف ۸ اطلاعات مرتبط و تفسير محدودهٔ طبيعي پيرامون، فرهنگ
محلی دارند. شرکت یک برنامهٔ تفسیری به همراه نمایش، راهنمایی و دیگر برنامههای موازی دارد.	محلی و میراث فرهنگی برای مشتریان فراهم است و رفتار مناسب در
راهنما:	حین بازدید از مناطق طبیعی، فرهنگهای زنده و اماکن میراث
·	فرهنگی توصیف میشود.
بهترین عملکرد آن است که کارکنانی را از فرهنگ محلی و/یا افراد ماهر در میراث طبیعی/فرهنگی	
محدوده محلی را برای تفسیر استخدام کند.	
کثر برسانید و آثار منفی را حداقل کنید.	بخش ب: منافع اجتماعی و اقتصادی را برای جامعهٔ محلی به حدا
نماگر ب ۱-۱- برخی از اشکال مشارکت در جامعهٔ محلی برای منافع عمومی از طریق تعامل تجاری،	ب ۱ سازمان فعالانه از ابتكارات براى توسعهٔ زيرساختهاى محلى و
دریافت کالا به عنوان دستمزد و بدون دستمزد وجود دارد.	توسهٔ اجتماعی جامعه حمایت میکند شامل آموزش، تربیت، سلامت
راهنما:	و بهداشت. (۲)
بهترین عملکرد برنامهای است که با همکاری جامعه ایجاد شده است. سطح مشارکت باید متناسب با	
جهرین عساری برمندای است که به معماری باشد است است است است است سارت بیت ساسب به حجم معاملات کسبوکار گردشگری سازمانها و وضعیت اقتصادی جامعهٔ محلی باشد.	
نماگر ب ۲-۱- ساکنین محلی استخدام میشوند از جمله در مناصب مدیریتی. فرصتهای اَموزشی و	المراكب المراجع
	ب ۲ به ساکنین محلی فرصت برابر برای استخدام از جمله در مناصب
شغلی به ساکنین محلی ارائه می شود.	ب ۱ به سانتین محنی فرصت برابر برای استخدام از جمله در مناصب مدیریتی داده میشود. به همهٔ کارکنان به طور برابر آموزش منظم،
شغلی به ساکنین محلی ارائه میشود. راهنما:	مدیریتی داده میشود. به همهٔ کارکنان به طور برابر آموزش منظم،
شغلی به ساکنین محلی ارائه میشود.	مدیریتی داده میشود. به همهٔ کارکنان به طور برابر آموزش منظم،

معيارها	نماگرها
منصفانه خریداری و ارائه میشوند .	نماگر ب ۳-۱- خریدها اکثراً از عرضه کنندگان محلی و ایا تجارت منصفانه است. خدمات ارائه شده، کسبوکارهای محلی را در گسترده ترین حالت ممکن دربرمی گیرد. راهنما: بهترین عملکرد خط مشی خریدی دارد که بر اساس آن اولویت به عرضه کنندگان محلی و تجارت منصفانه داده می شود که به معیارهای کیفی و دوستدار محیط زیست ناظر هستند. خدمات، پیمان- کاران و دیگر موارد باید تا جائیکه عملی است از منابع محلی تأمین شوند. در مورد متصدیان گشت حمایت کردن از رستورانها، خدمات و مغازههایی با مالکیت محلی که در طول گشت به آنها مراجعه
ب ۴ سازمان منابعی را به کارآفرینان کوچک محلی ارائه میکند تا توسعه یابند و محصولات پایداری را به فروش برسانند که مشتق از طبیعت، تاریخ و فرهنگ منطقه است (از جمله غذا و نوشیدنی، صنایع دستی، هنرهای اجرایی، محصولات کشاورزی و دیگر موارد).	می شود جنبهٔ مهمی است. نماگر ب۴-۱- سازمان دسترسی به بنگاههای محلی را برای مشتریانش فراهم می کند شامل صنایع دستی، غذا/نوشیدنی، اجراهای فرهنگی یا کالاها و خدمات دیگر برای فروش مستقیم به میهمانان تا جائیکه عملی است. راهنما: سطح دسترسی به کارآفرینان محلی باید متناسب با حجم معاملات کسبوکار گردشگری سازمانها و مرتبط با وضعیت اقتصادی جامعهٔ محلی باشد (برای مثال در مورد کسبوکار گردشگری بزرگ در جامعهٔ فقیر سطح دسترسی باید بالا باشد، در یک هتل شهری در اقتصادی توسعه یافته سطح دسترسی باید پایین باشد).
و محلی با همکاری و رضایت جامعهٔ تحت تأثیر ایجاد و اجرا شده است.	نماگر ب ۵-۱- یک دستورالعمل رفتاری مستند که دربرگیرندهٔ مدارک خط مشی سازمان، بازاریابی، آشناسازی کارکنان و مواد آموزشی و بروشورهای تفسیری است. سازمان در ایجاد دستورالعمل با جامعهٔ محلی مشورت کرده و به دنبال جلب رضایت آنها برآمده است. راهنما: سازمانهای کوچک با کارکنان کم یک روش ساده را تهیه و اجرا میکنند. سازمانهای بزرگ باید دستورالعمل رفتاری مستند داشته باشند.
هرشکل دیگری از تعرض و استثمار را به اجرا درآورده است به خصوص در مورد کودکان، نوجوانان، زنان و اقلیتها. (۳)	نماگر ب۶-۱-یک خط مشی مستند برای همهٔ کارکنان و مدیریت شناخته شده است. سازمان در ایجاد دستورالعمل با جامعهٔ محلی مشورت کرده و به دنبال جلب رضایت آنها برآمده است. راهنما: سازمانهای کوچک با کارکنان کم یک خط مشی ساده را تهیه و اجرا می کنند. سازمانهای بزرگتر باید خط مشی مستند و سیستمهای مرتبط برای آگاهی کارکنان و گزارشدهی داشته باشند.

نماگرها	معيارها
نماگر ب ۷-۱- درصد کارکنان زن و اقلیتهای محلی نسبت به کل کارکنان بازتابی از جمعیت محلی است (در هر دو گروه مناصب مدیریتی و غیرمدیریتی). ارتقاء درون سازمانی برای زنان و اقلیتهای محلی انجام میشود. کار کودکان وجود ندارد (به گونهای که توسط سازمان بینالمللی کار تعریف شده است).	ب ۷ سازمان فرصتهای برابری را برای استخدام از جمله در مناصب مدیریتی به زنان، اقلیتهای محلی و دیگران ارائه میکند و در عین حال مانع کار کردن کودکان میشود. (۴)
راهنما:	
در اقتصادهای محلی با اشتغال کم در گردشگری و/یا در کسبوکارهایی که نیاز به درجات بالایی از آموزش و تجربه برای کارکنان دارند استخدام اقلیتهای محلی ممکن است کاهش یابد اما در این مورد قدری استخدام و آموزش متناسب با اندازهٔ سازمان مورد انتظار است.	
نماگر ب ۸-۱- حقوق و مزایا از آئیننامههای محلی، ملی و بینالمللی پیروی میکند یا بیش از آن است (هرکدام که بالاتر است).	ب ۸ حمایت قانونی بینالمللی و ملی از کارکنان مورد توجه است و
	به کارکنان دستمزدی که هزینههای زندگی را پوشش دهد پردا <i>خت</i> میشود.
نماگر ب ۸-۲- پرداخت درون سیستم تأمین اجتماعی ملی (در صورتیکه وجود دارد) برای کارکنان واجد شرایط انجام میشود.	
نماگر ب ۸–۳- اضافه کاری برای ساعتهایی که بیش از ساعات کاری مقرر هفته کار شده است پرداخت میشود و ساعات کاری نباید از حداکثر قانونی یا آنچه توسط سازمان بینالمللی کار مقرر شده است تجاوز کند.	
نماگر ب ۸-۴- همهٔ کارکنان حق برخورداری از تعطیلات سالانه با حقوق را دارند.	
نماگر ب ۸-۵- بیمه سلامت یا معادل آن برای همهٔ کارکنان فراهم شده است.	
راهنما:	
حقوق و مزایای کارکنان محلی باید هر هزینهٔ ایاب و ذهاب غیرمعمولی را پوشش دهد (برای مثال رفت و آمد خارج از ساعات معمول که حملونقل عمومی در دسترس نیست).	
نماگر ب ۹-۱-افزایش در تعداد وقایع/گزارشهای قطعی برق، کاهش خدمات یا کیفیت محصول برای	ب ۹ فعالیتهای سازمان تدارک خدمات اولیه مانند غذا، آب، انرژی،
جامعهٔ مح لی در مقایسه با سازمان وجود ندارد.	سلامت یا بهداشت را برای جوامع مجاور به خطر نمیاندازد.(۵)
نماگر ب ۹-۲- تغییرات در هزینههای انرژی/آب/دفع زباله به اندازهٔ درصدی از درآمد جامعه.	
نماگر ب ۹-۳- هیچ کاهشی در دسترسی جامعهٔ محلی به آب، دفع زباله و انرژی در نتیجهٔ فعالیت- های سازمان وجود ندارد.	
راهنما:	
ارزیابی این معیار باید تا جائیکه عملی است آثار انباشتی کل گردشگری را بر جامعهٔ محلی و همینطور بر سازمان لحاظ کند.	

معيارها	نماگرها
ب ۱۰ فعالیت گردشگری تأثیر نامطلوبی بر دسترسی محلی به معیشت شامل استفاده از منابع زمین و آب، حق عبور و مرور، حمل	نماگر ب ۱-۱۰ دسترسی به مناطق عمومی و مشترک برای جامعهٔ محلی محفوظ است و این جامعه قادر است به معیشتهای سنتی و غیر گردشگری مشغول باشد.
ونقل و سکنی گزیدن ندارد.	نماگر ب ۲-۱۰– حق عبور و مرور، حملونقل و سکنی گزیدن برای مردم محلی قابل دستیابی باقی میماند.
	راهنما:
	گردشگری می تواند اقتصاد محلی را تحریف کند و پایداری معیشتهای غیرمرتبط با گردشگری را مشکل کند. حصول اطمینان از دسترسی به مواردی شامل استفاده از منابع آب و زمین، حق عبور و مرور، حملونقل و سکنی گزیدن به کم کردن این اثر کمک می کند.
بخش ج: منافع را برای میراث فرهنگی به حداکثر برسانید و آثار	منفی را حداقل کنید.
ج ۱ سازمان از راهنماهای مقرر شده یا دستورالعمل رفتاری برای بازدید از اماکن حساس به لحاظ فرهنگی یا تاریخی به منظور حداقل کردن آثار منفی بازدیدکننده و به حداکثر رساندن لذت پیروی می-	نماگر ج ۱-۱- سازمان یک راهنمای مقرر شده یا دستورالعمل رفتاری را پذیرفته یا نسخهٔ خودش را دارد که سالانه بازنگری میشود. دارد که سالانه بازنگری میشود. راهنما:
کند.	بهترین عملکرد آن دستورالعملی است که بر اساس ارزیابی و کنترل آثار باشد.
ج ۲ مصنوعات تاریخی و باستانی فروخته، مبادله یا به نمایش گذاشته نمیشوند به جز در مواردی که قوانین محلی تا بینالمللی	نماگر ج ۲-۱ - هرگونه فروش، مبادله یا نمایش مصنوعات تاریخی و باستانی مطابق با قوانین محلی تا بینالمللی انجام میگیرد.
اجازه میدهد.	راهنما:
	سازمان باید شواهدی دال بر مجاز بودن قبل از هر فروش، مبادله یا نمایشی ارائه کند.
ج ۳ سازمان در حمایت و حفاظت از اماکن و داراییهای محلی مهم به لحاظ تاریخی، باستانی، فرهنگی و معنوی مشارکت میکند و	نماگر ج ۳-۱- متصدیان گشت یا اماکن اقامتی محدودهٔ محلی در حمایت و حفاظت از اماکنی که بازدید میشوند سهم نقدی یا به صورت ارائهٔ کالا و خدمات دارند.
ساکنین محلی را از دسترسی به آنها بازنمیدارد.	نماگر ج ۳-۲- برای ساکنین محلی دسترسی منصفانه و مقرون به صرفهای به این اماکن حفظ می- شود.
	راهنما:
	سطح مشارکت باید متناسب با حجم کسبوکار گردشگری سازمانها و بازدیدهای مشتریان سازمانها از این اماکن نسبت به کل بازدیدهای گردشگری از اماکن و دارائیهای مهم محلی تاریخی، باستانی، فرهنگی و معنوی باشد.

نماگرها	عيارها	0
نماگر ج ۴-۱- مشتریان جنبههایی از هنر، معماری و/یا میراث فرهنگی محلی را مشاهده یا تجربه	ح ۴ سازمان عناصر محلی هنر، معماری یا میراث فرهنگی را در	:

می کنند در حالیکه در طول گشت با سازمان می مانند.

ج ۴ سازمان عناصر محلی هنر، معماری یا میراث فرهنگی را در عملکردش، طراحی، دکورسازی، غذا یا مغازهها جای میدهد ضمن اینکه به حقوق مالکیت معنوی جوامع محلی احترام می گذارد.

نماگر ج ۴-۲- در استفاده از طراحی، هنر و درونمایههای بومی یا میراث فرهنگی به حقوق مالکیت معنوی جوامع و افراد احترام گذاشته می شود.

اهنما:

اطمینان حاصل کنید که کارهای هنری/درون مایهها و طراحی محلی که توسط سازمان در مواد جا داده شده است (مانند نمادها، عناصر روی بروشورها، چاپ شده روی پارچهها یا نقاشیهای دیواری و دیگر موارد) اجازه و حق نشر مناسب را دارند.

بخش د: منافع را برای محیط زیست به حداکثر برسانید و آثار منفی را حداقل کنید.

د ۱ حفظ منابع

د ۱-۱-خط مشیهای خرید به محصولات مناسب به لحاظ محلی و پایدار به لحاظ زیست محیطی نظر دارد از جمله مصالح ساختمانی، کالاهای سرمایهای، غذا، نوشیدنی و مواد مصرفی.

نماگر د ۱-۱-۱ یک خطمشی خرید مکتوب وجود دارد و خریدهای واقعی مصالح ساختمانی، کالاهای سرمایهای، غذا، نوشیدنی و مواد مصرفی به طور مشخص به محصولات پایدار زیست محیطی و ایا محلی نظر دارد.

راهنما:

سازمانهای کوچک با کارکنان کم یک خطمشی ساده را تهیه و اجرا میکنند سازمانهای بزرگتر باید خطمشی مستند، کارکنان مرتبط آگاه و بازنگری در منابع محلی/پایدار داشته باشند.

د ۱-۲- خرید و استفاده از کالاهای مصرفی و یکبار مصرف سنجیده می شود و سازمان فعالانه در جستجوی روش هایی است تا استفاده از آنها را کاهش دهد.

نماگر د ۱-۲-۱ در خط مشی خرید، کالاهای قابل استفادهٔ مجدد، قابل بازگشت و بازیافت در صورتیکه در دسترس باشند مورد نیاز هستند. خریدها به صورت فلهای هستند و تا جائیکه عملی باشد از بستهبندی (استفاده از موادی که تولید زباله می کند) اجتناب می شود.

اهنما:

اشکالی از عملکردهای مدیریت مواد زائد و برای سازمانهای بزرگتر یک برنامه اخط مشی مدیریت مواد زائد باید وجود داشته باشد.

عيارها	نماگرها
۰ ۱–۳– مصرف انرژی اندازه گیری میشود، منابع مشخص هستند و مهیداتی اتخاذ شده است تا مصرف کل را به حداقل برساند و ستفاده از انرژیهای تجدیدپذیر را تقویت کند.	نماگر د ۱-۳-۱- نسبت کل انرژی مصرف شده برای هر فعالیت معین یک گردشگر (مهمان-شب، گردشگران و دیگر موارد) به هر منبع. نسبت درصد کل انرژی تجدیدپذیر مصرف شده در برابر سوخت غیرقابل تجدید.
	راهنما:
	کارکنان و مهمانان باید دربارهٔ چگونگی به حداقل رساندن مصرف انرژی آگاهی داشته باشند.
۰ ۱-۴- مصرف آب اندازه گیری می شود، منابع مشخص هستند و مهیداتی برای به حداقل رساندن مصرف اتخاذ شده است. تهیهٔ	نماگر د ۱-۴-۱ کل حجم آب مصرف شده در کیلولیتر از هر منبع برای هر فعالیت معین گردشگر (مهمان شب، بازدیدکنندگان و دیگر موارد).
وجودی آب به روشی پایدار انجام میشود و تأثیر نامطلوب بر جریان- مای محیطی ندارد.	نماگر د ۱-۴-۲- تهیهٔ آب از یک منبع مورد تأیید شهری/دولتی است یا شواهدی وجود دارد که تهیهٔ آب از یک منبع پایدار است بر جریانهای محیطی تأثیر نداشته و احتمال تأثیرگذاری آن هم نیست.
	راهنما:
	ارزیابی باید تأثیرات بر آبهای زیرزمینی، زمینهای مرطوب و آبروها را لحاظ کند. ظرفیت رسوب نمک آبهای زیرزمینی در نواحی ساحلی و خشک باید در نظر گرفته شود.
	آنجائیکه امکان دارد آثار انباشتی گردشگری در محل بر روی منابع آب باید در نظر گرفته شود.
۲۰ کاهش آلودگی	
۲ کاهش آلودگی ۲-۱- نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان	نماگر د ۲-۱-۱- کل نشر مستقیم و غیرمستقیم گازهای گلخانهای تا جائیکه عملی باشد محاسبه
۱-۲- نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان ننترل میشوند اندازهگیری میشود. فرایندهایی برای به حداقل	
۱-۲ نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان	نماگر د ۲-۱-۱- کل نشر مستقیم و غیرمستقیم گازهای گلخانهای تا جائیکه عملی باشد محاسبه می شود. دی اکسید کربن فعالیت هر گردشگر یا مهمان - شب کنترل می شود و سال به سال افزایش
 ۲-۱- نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان ننترل میشوند اندازهگیری میشود. فرایندهایی برای به حداقل ساندن آنها اجرا میشود و جبران باقیماندهٔ نشر نیز مورد حمایت 	نماگر د ۲-۱-۱- کل نشر مستقیم و غیرمستقیم گازهای گلخانهای تا جائیکه عملی باشد محاسبه میشود. دیاکسیدکربن فعالیت هر گردشگر یا مهمان-شب کنترل میشود و سال به سال افزایش نمییابد.
 ۲-۱- نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان ننترل میشوند اندازهگیری میشود. فرایندهایی برای به حداقل ساندن آنها اجرا میشود و جبران باقیماندهٔ نشر نیز مورد حمایت 	نماگر د ۲-۱-۱- کل نشر مستقیم و غیرمستقیم گازهای گلخانهای تا جائیکه عملی باشد محاسبه می شود. دی اکسید کربن فعالیت هر گردشگر یا مهمان-شب کنترل می شود و سال به سال افزایش نمی یابد. نماگر د ۲-۱-۲- مکانیسمهای جبران کربن جائیکه عملی باشد به کار می رود. راهنما: میزان دقت اندازه گیری گازهای گلخانه ای اکربن و برنامهٔ جبران باید متناسب با سطح انرژی مصرف شده باشد برای مثال یک برگزار کنندهٔ گشت پیاده روی در حیات وحش بر جنبههایی از حمل ونقل پیش و بعد از سفر متمرکز است در حالیکه در یک هتل شهری یا استراحتگاه بزرگ باید سیستمهای
 ۲-۱- نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان ننترل میشوند اندازهگیری میشود. فرایندهایی برای به حداقل ساندن آنها اجرا میشود و جبران باقیماندهٔ نشر نیز مورد حمایت 	نماگر د ۲-۱-۱- کل نشر مستقیم و غیرمستقیم گازهای گلخانهای تا جائیکه عملی باشد محاسبه می شود. دی اکسید کربن فعالیت هر گردشگر یا مهمان-شب کنترل می شود و سال به سال افزایش نمی یابد. نماگر د ۲-۱-۲- مکانیسمهای جبران کربن جائیکه عملی باشد به کار می رود. راهنما: میزان دقت اندازه گیری گازهای گلخانهای / کربن و برنامهٔ جبران باید متناسب با سطح انرژی مصرف شده باشد برای مثال یک برگزار کنندهٔ گشت پیاده روی در حیات وحش بر جنبههایی از حمل ونقل
 ۲-۱- نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان ننترل میشوند اندازهگیری میشود. فرایندهایی برای به حداقل ساندن آنها اجرا میشود و جبران باقیماندهٔ نشر نیز مورد حمایت 	نماگر د ۲-۱-۱- کل نشر مستقیم و غیرمستقیم گازهای گلخانهای تا جائیکه عملی باشد محاسبه می شود. دی اکسید کربن فعالیت هر گردشگر یا مهمان-شب کنترل می شود و سال به سال افزایش نمی یابد. نماگر د ۲-۱-۲- مکانیسمهای جبران کربن جائیکه عملی باشد به کار می رود. راهنما: میزان دقت اندازه گیری گازهای گلخانه ای اکربن و برنامهٔ جبران باید متناسب با سطح انرژی مصرف شده باشد برای مثال یک برگزار کنندهٔ گشت پیاده روی در حیات وحش بر جنبههایی از حمل ونقل پیش و بعد از سفر متمرکز است در حالیکه در یک هتل شهری یا استراحتگاه بزرگ باید سیستمهای
۲-۱- نشر گازهای گلخانهای از همهٔ منابعی که توسط سازمان نترل میشوند اندازه گیری می شود. فرایندهایی برای به حداقل ساندن آنها اجرا می شود و جبران باقیماندهٔ نشر نیز مورد حمایت ست.	نماگر د ۲-۱-۱- کل نشر مستقیم و غیرمستقیم گازهای گلخانهای تا جائیکه عملی باشد محاسبه می شود. دی اکسید کربن فعالیت هر گردشگر یا مهمان-شب کنترل می شود و سال به سال افزایش نمی یابد. نماگر د ۲-۱-۲- مکانیسمهای جبران کربن جائیکه عملی باشد به کار می رود. راهنما: میزان دقت اندازه گیری گازهای گلخانه ای اکربن و برنامهٔ جبران باید متناسب با سطح انرژی مصرف شده باشد برای مثال یک برگزار کنندهٔ گشت پیاده روی در حیات وحش بر جنبههایی از حمل ونقل پیش و بعد از سفر متمرکز است در حالیکه در یک هتل شهری یا استراحتگاه بزرگ باید سیستمهای دقیق اندازه گیری کربن اجرا شود. نماگر د ۲-۲-۱- مشتریان، کارکنان و عرضه کنندگان از اقدامات /فرصتهای عملی برای کاهش نشر

معيارها	نماگرها
د ۲-۳- فاضلاب، شامل آب خاکستری (آب حاصل از شستشو)، به طور مؤثر تصفیه میشود و بدون داشتن تأثیر نامطلوب بر جمعیت و محیط زیست محلی به شکل ایمن مجدداً رها یا استفاده میشود.(۶)	نماگر د ۲-۳-۲ فاضلاب در سیستم تصفیهٔ مورد تأیید دولتی یا شهری دفع می شود. یا نماگر د ۲-۳-۲ سیستمی برای تصفیه و حصول اطمینان از نداشتن آثار نامطلوب بر جمعیت و محیط زیست محلی اجرا می شود.
	راهنما: سطح تصفیه و دقت ارزیابی باید متناسب با حساسیت محیط زیست محلی باشد.
د ۲-۴- مقدار زباله اندازه گیری می شود مکانیسمهایی برای کاهش زباله و در جائیکه کاهش عملی نیست برای بازیافت و استفادهٔ مجدد از آنها اجرا می شود. هر گونه دفع باقیماندهٔ زباله تأثیر نامطلوبی بر جمعیت و محیط زیست محلی ندارد.	نماگر د ۲-۴-۲ انواع و مقدارزبالههایی که دفع و بازیافت میشوند اندازه گیری و ثبت میشود. نماگر د ۲-۴-۲ دفع زباله توسط دولت و در محل مورد تأیید انجام میشود یا مدار کی وجود دارد که محل دفع زباله مدیریت میشود و تأثیری بر محیط زیست ندارد. راهنما: بهترین عملکرد یک برنامهٔ مدیریت زبالهٔ جامد دارد که با اهداف قابل شمارش برای به حداقل رساندن زبالههایی که قابل استفادهٔ مجدد یا بازیافت نیستند اجرا میشود.
د ۲-۵- استفاده از مواد مضر شامل آفت کشها، رنگها، ضدعفونی- کنندههای استخر شنا و مواد پاک کننده به حداقل میرسد و در صورت دسترسی با محصولات و فرایندهای بیضرر جایگزین می- شوند. ذخیرهسازی، استعمال، لمس و دفع مواد شیمیایی به شکل صحیح مدیریت می شوند. (۷)	نماگر د $7-0-1$ برای هر مادهٔ شیمیایی که نگهداری 1 ستفاده می شود برگههای اطلاعات ایمنی ماده وجود دارد. نماگر د $7-0-7$ در مورد هر مادهٔ شیمیایی که استفاده می شود بازنگری انجام می شود تا جایگزین های در دسترس که به لحاظ زیست محیطی بی ضرر هستند شناسایی شوند. نماگر د $7-0-7$ مواد شیمیایی مخصوصاً آنهایی که در حجم بالا ذخیره و به کار برده می شوند با استانداردهای مناسب تطابق دارند.

نماگرها	معيارها
کمترین آلودگی وجود دارد از:	د ۲-۶- سازمان، فعالیتهایی را برای به حداقل رساندن آلودگیهای
نماگر د ۲-۶-۲ - صدا	ناشی از صدا، نور، زهاب، فرسایش، ترکیبات تهی کنندهٔ لایهٔ ازن و
نماگر د ۲-۶-۲- نور	- آلایندههای هوا، آب و خاک انجام میدهد.
نماگر د ۲–۶–۳- زهاب	
نماگر د ۲–۶–۴ فرسایش	
نماگر د ۲-۶–۵- ترکیبات تهی کنندهٔ لایهٔ ازن	
نماگر د ۲-۶-۶– آلایندههای هوا	
نماگر د ۲-۶-۷- آلایندههای آب	
نماگر د ۲-۶–۸- آلایندههای خاک	
راهنما:	
فقط در موقعیتهای استثناء یا ناگهانی، آلودگی تأثیرگذار بر اکوسیستمهای طبیعی یا جامعهٔ محلی	
مى تواند وجود داشته باشد.	
	د ۳ حفظ تنوع زیستی، اکوسیستمها و مناظر
نماگر د ۳–۱–۱- شواهدی از تطابق با قوانین محلی تا بینالمللی برای درو، مصرف، نمایش، فروش یا	د ۳-۱– گونههای حیات وحش درو، مصرف، فروخته یا دادوستد
دادوستد حیات وحش وجود دارد.	نمیشوند و همچنین در معرض نمایش قرار داده نمیشوند مگر به
	عنوان قسمتی از یک فعالیت قانونمند که اطمینان میدهد بکارگیری
راهنما:	آنها پایدار و مطابق قوانین محلی تا بینالمللی است.(۸)
بهترین عملکرد یک برنامهٔ مدیریت پایدار است که توسط کارشناسان علمی ایجاد شده و شامل	په پيدار و سين موسي ده کې د پين
استراتژیها، برنامههای جاری و آتی است و هرگونه فرایند تهدیدکنندهٔ مؤثر بر حیات وحش را در نظر	
می گیرد.	
نماگر د ۲-۲-۱ - شواهدی از تطابق با قوانین محلی تا بینالمللی برای هر گونهٔ اسیرشدهٔ حیات وحش	د ۳-۲- هیچ گونهٔ اسیرشدهای از حیات وحش نگهداری نمیشود به
وجود دارد.	جزء برای فعالیتهایی که به شکل صحیح در انطباق با قوانین محلی
	تا بینالمللی قانونمند شدهاند. نمونههای زنده از گونههای حفاظت
راهنما:	
به طورکلی، موافقتها و جواهای دولتی برای هر گونهٔ حفاظت شدهٔ اسیر حیات وحش باید کسب	شدهٔ حیات وحش فقط توسط آنهایی که مجاز هستند و به شکل
به عور کی، هوافعته و جواهای دونتی برای هر فونه مفاطقه اشیر میات وحس باید مسب شود.	مناسب و انسانی برای جا دادن و مراقبت کردن از آنها تجهیز شدهاند
	نگهداری میشوند.

د ۳-۳- سازمان اقداماتی برای جلوگیری از ورود گونههای مهاجم بیگانه انجام میدهد. گونههای بومی در هرجائیکه امکانپذیر باشد خصوصاً در مناظر طبیعی برای زیباسازی و احیاء به کار میروند.
د ۳-۴- سازمان از حفظ تنوع زیستی از جمله در مناطق حفاظت
شدهٔ طبیعی و مناطق دارای ارزش بالایی از تنوع زیستی حمایت و در آن مشارکت میکند.

نماگرها

معيارها

د ۳-۵- تعامل با حیات وحش در راستای لحاظ کردن آثار انباشتی، آثار نامطلوبی بر زیستپذیری و رفتار جمعیت در طبیعت وحشی ندارد. هرگونه اختلال در اکوسیستمهای طبیعی به حداقل رسانده و ترمیم میشود و مشارکت جبرانی در مدیریت حفاظت وجود دارد.

نماگر د $^{-0}$ - جائیکه هرگونه تعاملی با حیات وحش وجود دارد سازمان کسب موافقت دولتی یا مجوز از کارشناسان را پیگیری کرده است تا اطمینان حاصل کند که هیچ اثر نامطلوبی وجود ندارد.

نماگر د ۳-۵-۲- اگر هرگونه اختلالی برای اکوسیستمهای طبیعی وجود داشته باشد برنامهای برای به حداقل رساندن آثار و در صورت لزوم برای ترمیم اختلال اجرا می شود.

نماگر د -0-7 مقدار هرگونه مشارکت جبرانی (نقدی یا به صورت ارائهٔ کالا) به اندازهٔ درصدی از حجم معاملات سالانه یا هر مهمان است.

راهنما:

بهترین حالت این است که از تعامل با گونههای کمیاب یا در معرض خطر اجتناب شود مگر اینکه به طور قطع هیچ احتمالی برای آثار نامطلوب وجود نداشته باشد.

مشارکتهای جبرانی دربرگیرندهٔ فراهم نمودن حمایت تدارکاتی (مانند سفر رایگان) توسط متصدیان گشت برای پژوهشگران/مدیران و دیگران است.

ا مفهوم رضایت مشتری در واژهنامه مطابق با نماگرهای سازمان جهانی گردشگری و معیارهایGRI(سازمان گزارشدهی) تصریح شده است.

۲ زیرساخت: بهسازی یا نگهداری از نهادهای عمومی جامعه و تشکیلات و تجهیزات فیزیکی (جادهها، مجاری آب، تصفیه فاضلاب و دیگر موارد).

۳ امضای دستورالعمل رفتاری توسط سازمان جهانی گردشگری، صندوق کودکان سازمان ملل متحد، سازمان مبارزه با فحشا، هرزهنگاری و قاچاق کودکان و دیگر موارد شاهدی بر اجرای خط مشی هاست (نگاه کنید به www.thecode.org).

۴ "عبارت کار کودکان اغلب به عنوان کاری تعریف می شود که کودکان را از کودکی، ظرفیت و کرامتشان محروم می کند و برای رشد ذهنی و جسمی آنها مضر است. اشاره به کاری می کند که به لحاظ ذهنی، جسمی، اجتماعی یا اخلاقی برای کودکان خطرناک و مضر است و با تحصیل کردن آنها تداخل دارد: آنها را از فرصت مدرسه رفتن محروم می کند و آنها را مجبور می کند قبل از بالغ شدن مدرسه را ترک کنند یا لازم می شود تا مدرسه رفتن را همراه با کار طولانی و سنگین انجام دهند".

http://www.ilo.org/ipec/facts/long--en/index.htm

۵ شامل دسترسی به ساحل و اسکله

۶ "آب خاکستری" در واژهنامه تعریف شده است.

۷ "مدیریت صحیح مواد شیمیایی" در واژهنامه تعریف شده است.

۸ "حيات وحش" و "استفادهٔ پايدار" در واژهنامه تعريف شده است.

۹ "زیستپذیری جمعیتها" و "مشارکتهای جبرانی" در واژهنامه تعریف شده است.

